

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
Факультет лінгвістики**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан ФЛ

_____ Наталія САЄНКО
(підпис)

«_____» _____ 2020 р.

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА.
СТИЛІСТИКА СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ 306/2**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
кредитного модуля**

підготовки	<u>бакалавра</u>
спеціальності	<u>035 Філологія</u>
освітня програма	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська
форми навчання	<u>заочна</u>

Ухвалено методичною комісією
факультету лінгвістики
Протокол від _____ 2020 р. № _____
Голова методичної комісії
_____ Світлана ІБРАГІМОВА

«_____» _____ 2020 р.

Робоча програма кредитного модуля «Стилістика сучасної української мови» 306/2 складена відповідно до програми навчальної дисципліни «Сучасна українська мова» 306.

Розробник робочої програми:

доцент, канд. філол. наук Алла НЕЧИПОРЕНКО

_____
(підпис)

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри української мови, літератури та культури

Протокол від 20.05.2020 року №

Завідувач кафедри
_____ Олена ОНУФРІЄНКО

«__» _____ 2020 р.

1. Опис кредитного модуля

Рівень ВО, спеціальність, освітня програма, форма навчання	Загальні показники	Характеристика кредитного модуля
Рівень ВО перший (бакалаврський)	Назва дисципліни Сучасна українська мова	Практичні 12 год.
Спеціальність 035 Філологія	Цикл загальної підготовки. Навчальні дисципліни базової підготовки	
Освітня програма 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька 035.055 Романські мови та літератури	Статус кредитного модуля обов'язковий	Самостійна робота 48 год.
	Семестр __2__	
Форма навчання заочна	Кількість кредитів 2 (60)	Вид та форма семестрового контролю: залік, усний

Предмет кредитного модуля – стилістична система української мови, функції виражальних мовних одиниць у процесі мовлення залежно від мети, призначення, умов і сфери спілкування.

Кредитний модуль «Сучасна українська мова. Стилїстика сучасної української мови» має міждисциплінарний характер. Він є складовою навчальної дисципліни «Сучасна українська мова» ЗО6, що складається з двох кредитних модулів «Сучасна українська мова. Українська мова за професійним спрямуванням» ЗО6/1, «Сучасна українська мова. Стилїстика сучасної української мови» ЗО6/2. За структурно-логічною схемою програми підготовки фахівця кредитний модуль «Сучасна українська мова. Стилїстика сучасної української мови» ґрунтується та взаємопов'язаний зі знаннями та вміннями, якими студенти оволодівають у процесі засвоєння таких навчальних дисциплін, як «Вступ до романо-германського мовознавства» ЗО1, «Іноземна мова (основна, практичний курс)» ЗО5. Знання, вміння та досвід, здобуті у процесі навчання цієї дисципліни, забезпечують подальше оволодіння такими навчальними дисциплінами, як «Зіставна граматики» ЗО3, «Історія зарубіжної літератури» ЗО4, «Прикладні лінгвістичні дослідження» ПО6.

2. Мета та завдання кредитного модуля

2.1. Метою кредитного модуля є формування у студентів *здатностей*:

- дотримуватися морально-етичних та культурних норм, принципів академічної доброчесності та кодексу професійної етики, примножувати досягнення суспільства.

- вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно та письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації
  - створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.
  - аналізувати мовний та літературний матеріал, розуміти й інтерпретувати із урахуванням тенденцій наукових розвідок екстралінгвістичний та інтертекстовий зв'язок творів класичної літератури й сучасного дискурсу (художнього та фахового) – .
  - використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування для розв'язання фахових комунікативних завдань у різних сферах професійної діяльності
  - вести ділову комунікацію усно і письмово, редагувати, реферувати й анутовати різножанрові тексти державною та іноземними мовами.
- 2.2. Основні завдання кредитного модуля.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти після засвоєння кредитного модуля мають продемонструвати такі результати навчання:

знання:

- теоретичних засад курсу;
- основних понять та категорій лінгвостилістики;
- витоків, формування і становлення функціональних стилів, основних етапів їх розвитку;
- стилістичних ознак мовних одиниць усіх рівнів;
- закономірностей функціонування української мови у різних сферах суспільного життя.

уміння:

- використовувати стилістичні засоби для ефективного усного та писемного мовлення;
- оцінювати стилістичні ефекти в тексті та виявляти стилістичні засоби, за допомогою яких вони досягаються;
- імплементувати досвід формування культури академічної доброчесності та запобігання проявам академічної нечесності; висловлювати думки для успішного розв'язання проблем і завдань у професійній діяльності; оволодіти основними поняттями та фундаментальними цінностями академічної доброчесності, розуміти її вплив на академічну культуру та якість освіти; аналізувати стилістичні та стильові особливості мовних засобів;
- аналізувати стилістичні та стильові особливості мовних засобів;
- виконувати стилістичний аналіз тексту різностильової приналежності;
- диференціювати стилістичні помилки та виправляти їх.

3. Структура кредитного модуля

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин		
	Всього	у тому числі	
		Практ.	СРС
1	2	3	5
Розділ 1. Стилїстика як розділ українського мовознавства			
Тема 1. Поняття і категорії стилїстики. Структура стилїстики	4	2	2
Тема 2. Стилїстична норма. Стилїстичні помилки	6		6
Разом за розділом 1	10	2	8
Розділ 2. Стилїстична система сучасної української мови. Стилїстика мовних одиниць			

Тема 1. Структура стилістики: фоностилістика, лексична та граматична стилістика, стилістичний синтаксис.	4	2	2
Тема 2. Характеристика функціональних стилів. Розмовний стиль	6		6
Тема 3. Стилістичні ресурси художнього стилю української мови.	6		6
Тема 4. Мовностилістична своєрідність публіцистики: жанрові різновиди	4	2	2
Тема 5. Конфесійний стиль мовлення, його місце і роль у стилістичній системі української мови.	4	2	2
Тема 6. Структурно-функціональні та стилетвірні особливості наукового стилю.	8	2	6
Тема 7. Мовленнєво-функціональна специфіка офіційно-ділового мовлення	4		4
Всього за розділом 2	36	8	28
Розділ 3. Стилістика української мови та культура мовлення.			
Тема 3.1. Комунікативно-стилістичні якості мовлення	6		6
Разом за розділом 3	6		6
Залік	8	2	6
Всього годин	60	12	48

1. Практичні заняття

Основні завдання циклу практичних занять – оволодіти знаннями про поняття стилістики, стилістичну норму; спрямовувати роботу студентів на творче опрацювання мовного матеріалу, орієнтувати на глибше осмислення стилістичної структури текстів, формувати поняття про стилістичну взаємодію мовних одиниць різних рівнів, сприяти виробленню вмінь використовувати мовні засоби відповідно до теми, мети та сфери спілкування

№	Назва теми заняття
1	Практичне заняття 1. Українська лінгвостилістика: розвиток та сучасні тенденції вивчення.
2	Практичне заняття 2. Стилістичне використання лексичних засобів: багатозначність, синонімія, омонімія, паронімія.

3	Практичне заняття 3. Мова засобів масової інформації, сучасні тенденції розвитку.
4	Практичне заняття 4. Конфесійний стиль: переклад Біблії українською мовою.
5	Практичне заняття 5. Мовці і жанрові особливості наукового стилю. Правила оформлення наукової роботи.
6	Практичне заняття 6. Підвищення рейтингу. Залік.

2. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми, що виноситься на самостійне опрацювання	Кількість годин СРС
Розділ 1. Стилїстика як розділ українського мовознавства та самостійна лінгвістична наука		
1	<p>Стилїстична норма та її реалізація у текстах різностильового характеру.</p> <p>Стилїстичні помилки як порушення стилїстичних норм. Лексикографічні джерела.</p> <p><i>Лїтература:</i> Культура фахового мовлення: Навч. посіб/ за ред.. Н.Бабич. – Чернівці: Книги –ХХ1, 2005. – С. 38-42.</p> <p><i>СРС:</i> 1. Укласти перелїк лексикографічних видань з лїнгвостилїстики. 2. Законспектувати наукову статтю, присвячену проблемам стилїстичних помилок з видання «Дивослово».</p>	6
Розділ 2. Стилїстична система сучасної української мови. Стилїстика мовних одиниць		
2	<p>Характеристика функціональних стилїв. Розмовний стиль</p> <p><i>Лїтература:</i> Мацько Л.І. Стилїстика української мови/Л.І. Мацько, О.М. Сидоренко, О.М. Мацько. -К., «Вища школа», 2003. - С. 155-161, 291-295.</p> <p>СРС: 1. Лексико-стилїстичний аналіз художнього (поетичного) тексту. 2. Стилїстичні прийоми у художньому тексті.</p>	6
3	<p>Стилїстичні ресурси художнього стилю української мови.</p> <p><i>Лїтература:</i> Мацько Л.І. Стилїстика української мови/Л.І. Мацько, О.М. Сидоренко, О.М. Мацько. -К., «Вища школа», 2003. - С. 247-256, 318-327.</p> <p><i>СРС:</i> 1. Лексико-стилїстичний аналіз художнього (поетичного) тексту. 2. Стилїстичні прийоми у художньому тексті.</p>	6
4	<p>Мовленнєво-функціональна специфіка офіційно-ділового мовлення</p> <p><i>Лїтература:</i> Мацько Л.І. Стилїстика української мови/Л.І. Мацько, О.М. Сидоренко, О.М. Мацько.-К., «Вища школа», 2003. - С. 256-270.</p> <p><i>СРС:</i> 1. Ознайомлення з сучасними стандартами оформлення ділової документації.</p>	4

	2. Ділова документація. Правила укладання.	
5	<p>Комунікативно-стилістичні якості мовлення</p> <p><i>Література:</i> Мацько Л.І. Стилістика української мови/Л.І. Мацько, О.М. Сидоренко, О.М. Мацько. -К., «Вища школа», 2003. - С. 185-191, 318-327.</p> <p><i>СРС:</i> 1. Схарактеризувати особливості мовлення інтернет-видання. 2. Скоригувати тексти рекламних оголошень у засобах масової інформації.</p>	6

7. Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Рейтинг студента з кредитного модуля «Стилістика сучасної української мови» складається з балів, що він отримує за:

1. 4 відповіді на 6 практичних заняттях;
2. Перевірку СРС (40 балів за виконане завдання);
3. 1 експрес-контроль (20 балів) – за навчальним матеріалом чотирьох попередніх практичних занять.

Систему рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання див. у Додатку А.

8. Методичні рекомендації

Основне завдання кредитного модуля полягає у набутті знань щодо стилістичних особливостей сучасної української літературної мови і виробленні умінь і навичок застосування їх на практиці при підготовці матеріалів різних жанрів, наукових досліджень. Професійна підготовка лінгвіста-перекладача передбачає старанну роботу зі словом як головним об'єктом навчання і як основним засобом передачі інформації і скрупульозне дотримання стилістичних норм сучасної української літературної мови, формуванні культури мовлення, тобто в забезпеченні вміння змістовно і грамотно (на всіх виучуваних рівнях – фонетичному, лексичному, словотворчому, правописному та стилістичному) обмінюватися думками.

Засвоєння кредитного модуля «Стилістика сучасної української мови» передбачає вирішення комплексу завдань щодо усвідомленого ставлення до української мови як інтелектуальної, духовної та культурної цінності, потреби досконалого володіння нею у майбутній професійній діяльності, поглиблення знань про мову як багатофункціональну знакову систему. Оволодіння методиками мовностилістичного аналізу дає змогу на конкретному мовному матеріалі показати шляхи наукового осмислення мовних стилістичних явищ.

Навчання здійснюється на основі студентоцентрованого підходу та стратегії взаємодії викладача та студента з метою засвоєння студентами матеріалу та формуванню у них відповідних компетентностей.

Під час навчання застосовуються:

- особистісно-орієнтовані розвиваючі технології, засновані на активних формах і методах навчання що стимулюють пізнавальну діяльність студентів, підвищують їхні власні зусилля в оволодінні знаннями з української мови (кейс-метод, метод проектної діяльності, мультимедійні технології, ігрові технології, що сприяють моделюванню й імітації майбутньої професійної діяльності, метод мозкового штурму, дискусія, практикуми-диспути тощо).

- **Інформативно-рецептивний метод** забезпечує системність знань, послідовність викладу, передбачає презентацію навчального матеріалу у процесі розповіді, бесіди з опорою на засвоєння правил та практичної роботи на застосування знань.

- **Репродуктивний метод** передбачає відтворення матеріалу за визначеним алгоритмом. Опрацювання навчального матеріалу може відбуватися у процесі виконання вправ за зразками, роботою з науковими виданнями.
- **Метод проблемного викладу** передбачає створення викладачем певної проблемної ситуації (спосіб аналогії, індуктивний спосіб, висунення проблемного питання) є ефективним оскільки залучає студентів до пошуку знань та формує переконаність в істинності одержаних результатів. Метод сприятиме формуванню наукового мислення і пізнання, мотивуватиме студентів до науково-дослідницької роботи.

Усі методи навчання опосередковано спрямовані також на формування навчально-стратегічної компетентності студента, зокрема на розвиток метакогнітивної свідомості (процес організації, реалізації, контролю та корегування своєї навчальної діяльності).

9. Рекомендована література

9.1. Базова

1. Мацько Л. І. Стилїстика української мови: підруч. [для студ. філол. спец. вищ. навч. закл.] / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько; [ред. Л. І. Мацько] – К.: Вища школа, 2005. – 462 с. – Режим доступу – http://litmisto.org.ua/?page_id=7116

2.2. Допоміжна

1. Стилїстика сучасної української мови /за ред. О.Д.Пономарева. – К.: „Либідь”, 1993. – 248с. – Режим доступу – <http://www.twirpx.com/file/252131/>
2. Дудик П.С. Стилїстика української мови: Навч. посіб./П.С. Дудик. – ВЦ «Академія», 2005. – 356 с. Режим доступу - <http://194.44.152.155/elib/local/sk679385.pdf>
3. Культура фахового мовлення: Навч.посіб./ за ред. Н.Бабич. – Чернівці, Книги –ХХ1, 2005. – 572 с. – Режим доступу – <http://www.weboborona.net/ogot/babich-nadiya-denisivna-kultura-fahovogo-ac.html>.
4. Мацько Л.І. Культура української фахової мови: Навч.посіб./Л.І.Мацько, Л.В.Кравець. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 360 с. – Режим доступу – <http://ua.convdocs.org/download/docs>
- 5.Єрмоленко С. Я. Нариси з української словесності (стилїстика та культура мови) / С. Я. Єрмоленко. – К.: Довіра, 1999. – 431 с.

9. Інформаційні ресурси

1. <http://ulif.mon.gov.ua> (Електронні термінологічні словники. Структура і принципи роботи інформаційно-лінгвістичної системи “Український лінгвістичний портал” МОНМС України)
2. <http://icorp.ulif.org.ua/dictua> (“Словники України”)
3. <http://dict.linux.org.ua> (Проект англійсько-українського словника технічних термінів)
4. <http://slovo.ridne.net> (Електронні версії словників термінографічної серії *Слово Світ*)
5. <http://www.slovnyk.net> (Великий тлумачний словник сучасної української мови)
6. <http://r2u.org.ua>; <http://krym.linux.org.ua> (Академічний російсько-український словник за ред. А. Кримського)
7. <http://www.rosukrdic.iatp.org.ua> (Російсько-український словник сталих виразів)
8. <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm> (Українська мова : Енциклопедія)
9. www.dssu.gov.ua (Держспоживстандарт України)
10. http://tc.terminology.lp.edu.ua/TK_structure.htm (Організаційна структура, концептуальні засади і напрями діяльності Технічного комітету стандартизації науково-технічної термінології (ТК СНТТ))
11. www.ukrndnc.org.ua (ДП “УкрНДНЦ”)
12. <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi> (законодавство України)

13. www.msu.kharkov.ua/tc (Галузевий термінологічний центр)
14. <http://ulif.mon.gov.ua> (Український лінгвістичний портал)
15. <http://pravopys.vlada.kiev.ua> (Інтернет-сторінка, присвячена мовним питанням)
16. www.domivka.net/forum/archive/index.php/t-6037.html (Р. Рожанківський. Синтаксично-стилістичні риси науково-технічної мови);

Уся література знаходиться у Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського, у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, на кафедрі УМЛК, у системі «Електронний КАМПУС».